

ЧЕРНИТЕ КАРТИНИ, ЛУДОСТ

...

Както става и през 1792 г., тежестта на болестта ще промени живописца на Гоя. Двадесет и седем години по-рано глухотата, която настъпва след разболяването, го кара да открие или поне да извади на показ вътрешния си свят. Сега чувството, че се е измъкнал от смъртта, му вдъхва една нова свобода, сякаш си дава сметка, че през малкото години, които му остават, няма нужда да се съобразява с никакви условности, да се подчинява на никакви правила: той може и трябва да даде израз на търсенето на истината, с което се е заел.

...

Резултатът от тези крайни промени в съзнанието на Гоя са картините, гравюрите и рисунките от последните му години, особено тези, които наричаме „Черните картини“.

...

Първата характерна черта на картините, които украсяват стените на Quinta del Sordo и се наричат „черни“ заради натрапчивото присъствие на този цвят в тях, е, че не са за показване на други хора освен художника и неговите близки.

...

Някои малко наивни зрители може би са се питали дали Черните картини не са осезаемото доказателство за лудостта на художника. Но очевидно един луд не би могъл да нарисова тези образи, които изобщо не принадлежат към спонтанното изкуство. По-скоро можем да предположим, че са доказателство за обратното. Гоя вече от десетилетия повдига бариерите, които държат демоните в подсъзнанието му, и ги пуска със своите изображения. Той е разбрал: това, което църквата и народните суеверия третират като сукуби или дяволи, са само желания и инстинкти, страхове и тревоги, дълбоко затворени във всеки от нас.